

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhöz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-ter. I.
Egyes számok kaphatók: a dohányfőzsdékben.

A csendörök.

Maradiságunknak, folyton aggályoskodó tervezetéseknek egy újabb károsodására van kilátásunk. A csendőrségi tanosztály, a mely városunkra nézve jelentős jövedelmi forrást jelentett, alkuba bocsátkozott a soproni, valamint a pécsi városi hatósággal az iránt, hogy ott a tanosztálynak megfelelő helyet juttassanak.

Egy város annyiban terjeszkedhetik, annyiban bizonyíthatja be életrevalóságát, a mennyiben a bennlakók igényeit, szükségleteit kielégíteni képes. Egészséges ivóvíz, pormentes, tisztességesen kövezett utcák, fásított terek, tiszta, bacillustól nem fertőzött lakások óriási vonzerőt gyakorolnak nemcsak a lakosságra, de magukra az idegenekre is. A gazdag, pénzt költő, a kereskedelmet tápláló, az ipart fölemelő idegen szívesen vonzódik az ilyen városokhoz. Példa rá Szombathely, Sopron, Kassa, Arad, Pécs, a mely városoknak egész sereg odavonzott lakója van, akik élve a város nyújtotta előnyökkel, e mellett megtalálják mindazt is, a mire az egészségére féltékeny modern ember föltétlenül igényt tarthat.

Bennünket elkerül, a ki teheti s csak azok időznek köztünk, a kiket kegyetlen végzetük a köztünk lakásra kárhoztatott.

Örömmel mondhatjuk, hogy a modern haladás első alapkövét a vízvezeték létesítésével lerakjuk. Tudjuk, hogy sok mindenféle másként lesz ezután. De a halogatásnak, a patópáloskodásnak egy újabb keserű gyümölcsét — úgy látszik — mégis kénytelenek leszünk lenyelni. A csendőrséget aligha tarthatjuk vissza körünkben. Egy esztendei szerződése van még velük a városnak s az alatt az egy esztendő alatt aligha oldhatjuk meg a tanosztály lakosztályának kérdését. Pedig mióta vajudik. A helyet kínézték már neki a törvényház mellett. Alkudoztunk is, tanácskoztunk is, csak tenni nem tettünk semmit. A csendőrség vezetősége arra a meggyőződésre jutott, hogy mivelünk nem lehet boldogulni. Mennek tehát másfelé, olyan helyre, a hol méltányolják az igazságos igényeiket és nem kényszerítik ezt a nagyfontosságú intézményt arra, hogy *istállóban lakjék*. Mert a tanosztály legénysége ma tényleg istállóban lakik.

Mi a utolsó, a tizenkettedik óra után is fölszólalunk s hangoztatjuk, hogy a városnak nem szabad megfosztatni engedni magát egy oly jövedelmi forrástól, a melyet a csendőrségben bírt. Okos, intézkedésekkel, elhatározó — és nem tervező —

cselekedetekkel talán sikerül még megakadályozni a menekülésüket.

Bármennyi terhünk legyen is, ezt a befektetést nem szabad sajnálnunk. Hiszen befektetés, a mely a városnak 6 százalékos kamatot hoz. Nem is számítva azt az összeget, a melyet egy ily jövedelmi forrás a városnak napról-napra hajt.

A vízvezetékéről.

(Folyt. és vége.)

A szombati gyűlésnek volt egy kedves epizódja. Erdemi is, meg érzelmi is. A nagy nap tulajdonképen *jubileum* volt. A vízvezeték jubileuma. Ünneplése annak, hogy tizenöt hosszú esztendei vajudás után végre mégis csak testet öltött az eszme, valóra vált az, aminek a sorsa fölött annyszor kétségbeestek, amit annyszor kiharangoztak, eltemettek, mielőtt a születését láthatták volna.

A közgyűlés szombaton este gratulált Dieballa Györgynek s meleg elismerését nyilvánította a fölött, hogy Dieballa György volt az, aki tizenöt esztendővel ezelőtt a vízvezeték eszméjét megpendítette, másfél decenniumon keresztül s annyi keserű tapasztalat után nem csüggedett soha sem az érdeklődésben, sem a munkában, *sőt jelentős anyagi áldozatot is szívesen hozott arra, hogy*

Utak a boldogság felé.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

A rózsaszínű kárptos kis budoárban, pálmáktól körülvetett fehér atlasz pamlagon félig fekvő helyzetben hever Tessza, a milliomos bankár egyetlen leánya.

Halvány arcát a rózsaszínű ernyőjű villanycsillár világítja meg, fehér csipke házi tolettje hanyagul omlik vállain. A szép leány hófehér sovány karjaira támasza aranyzóke fejét.

Igaz, hogy néhány hónap előtt még barnák voltak az igéző aranyfürtök, de Doritsnak valóságos diadala ez a fej, hiszen a Pompadur hajviselet a legritább nő fejét is igézővé tenné.

A pamlag arany karfájára támaszkodva Wilde Oszkár legújabb regényét olvassa.

Rettentően unja magát, unja a szobáját és a vanília erős illatát.

A szoba egyik sarkában egy fehér Bösendorfer pianón, rózsaszínű kristály üveg vázában hatalmas csokor van: fehér orgona. Ez a mindennapi csokor, melynek kíséretében vőlegénye, Honti Zsolt sorait küldi.

Ma azt írta:

— Lilly! Hétkor várjon, előbb nem jöhet Zsoltja.

Hasonló pár hideg szóval örvendeztetni meg mindennap Zsolt. És Tessza vár-vár unottan a vőlegényére.

Belezsibbadt már minden tagja az olvasásba, félredobja a könyvet és gondolkodik az angol histórián melyet olvas. Nem tudja átézni, hisz még soh'sem volt szerelmes. Bolond egy angol mese, elmélkedik. Tessza, egy nő, ki szerelmi

bánatában, mert szerelmesét háboruba viszik, a Themésébe dobja magát!

Rémmege, ilyesmi még regényben is banális. És tovább tételődik azon, hogy ő még nem volt szerelmes, vagy tán az is, de ő nem érzi, nem tudja, hogy az unott és blaziert érzés, mely egész valóját fertőzi, nem a sokat megénekelt szerelem-e?

— Nem! — a szerelem, csak kis varrólányoknak, szegény mesterembereknek való.

És vágy fogja el, hogy ha ő is olyan szegény leány lett volna, szabad mint a madár, mely agról-agra száll és nem ilyen diszes kalitkába zárt madár. Bosszusan felugrik a pamlagról és — bocsánat! — ásit. Aztán az órához siet. Már 7 óra. Lenéz az utcára és fehér ujjával értelmetlenül dobol az ablakon. Az ajtón kopognak, komor arccal lép be Zsán, az inas.

— Nagyságos kisasszony, a ruháját hozták. Ép most zavarnak. Már három nap előtt kellett volna hozni. Haszonlatlan népség. Küldje be Zsán.

Es belép egy kis nyulánk, rózsásarcu varróleány. Kissé félszeg bókolt között, az ügyetlenségig udvarias köszönéssel szólal meg:

— Madame Joontól jövök. A ruhát vagyok bátor haza hozni.

Tessza bosszus, unalmas arca egy perc alatt átváltozott. Nagyon megtetszett a szegényes öltözötű kis leány. Átveszi a ruhát és leülteti a varrólánykát.

Róza nagy zavarban van és nem tudja visszatartani magát, hogy el ne bámulja magát a gyönyörű szoba berendezésén. Hisz ily pompát még soh'se látott.

A fehér selyem foteleknél csak a sarkára ült, nem is mert egészen reátelepedni.

Tessza a pamlagon foglalt helyet.

— Hogy hívják kisasszony?

— Szücs Róza a nevem; — felelt nagy zavartan.

Tessza vizsgálva nézte a varrólánykát, jobban tetszett az a kék perkal ruhácska, mint az ő csipkés tolettje. És az a csipkés szélű, leéggett szalmakalap, simára fésült feje, mind olyan kedvesnek tűnt a cifraáshoz szokott Tesszának.

Aztán feltűnt Róza jobb kezének gyűrűs ujján a jeggyűrű, melyet a félszeg kis varróleány zavarban folyton ide-oda forgatgatott.

— Ugyan, már mennyasszony magácska?

Róza iszonyuan elpirult.

— Igen az vagyok, nagyságos kisasszony.

Ha megsegített a jó lsten, újévkor megtartjuk az esküvőnket.

Most már folyékonyan pergett a nyelve, hisz legkedvesebb thémájáról kellett mesélnie, hogy bizony ő nagyon boldog menyasszony.

— Nagyságos kisasszony, én nem cserélnék, még egy hercegnővel sem. A vőlegényem Balog Károly, géplakatos, már 10 éve egy műhelyben dolgozik; nagyon szorgalmas legény.

Csak hogy egyelőre kevés a fizetése, hetenként 8 ft. Igaz, hogy én is keresek négyet, de özvegy édes anyám van, azt kell eltartanom, most még be kell várnunk míg az öcsém, ki asztalos inas, felszabadul és keresethez jut s akkor férjhez megyek.

Tesszának olyan jól estek ezek az egy szusz alatt elmondott szavak. Hát ez igazán boldogság lehet, ha valaki ilyen szegény és megelégedett.

Honti Zsolt egy gépgyárban igazgató. Ez eszébe jutott Tesszának, hogy talán beprotezsálhatná a gyárba a Róza vőlegényét.

Mai lapunk 4 oldal.

00000446

városának s polgártársainak javát a vízvezeték felállítását által előmozdította.

Most, ezüstfűhár fűrtökkel s lankadlan munkakedvvel megérté azt, amiért oly soká tudott kitaranni, altruizmusa megtalálta azt, a mi egyetlen jutalma lehet: polgártársainak elismerését.

Érdekesek s azt hisszük, olvasóink is szívesen olvassák azokat a beszédeket, amelyekkel 15 esztendővel ezelőtt Dieballa György a vízvezeték eszméjét fölvetette. 1892. április 30-án a városi közgyűlésen tartott beszédéből közöljük a következőket:

Kívánatos, hogy emelje fel szavát a vízvezeték létesítésére és vegye az ügyet pártfogásába, legyen annak apostola — a magas klérus.

Ebredjen fel, lépjen a küzdőterre és harcoljon a vízvezeték létesítése mellett a közegészségügy hivatott őrgárdája — az orvosi kar!

Gyűjtsön faklyát és világítsa be a tudományosság és okosság fényével — a tudós tanári testület.

Vegye pártfogásába, küzdjön érte ügyeinknek mindenkor szíves harcosa, — a helyi sajtó.

Tekintsék a köztisztaság érdekében az elegendő víz, közegészség érdekében a jó minőségű víz oly szükségnek, melynek hiányát a társadalom minden osztálya erősen érzi, mely hiány pótlására módot és eszközt keres és ha e módot és eszközt megtalálta, ezt előnyére fel is akarja használni és ahhoz anyagi áldozattal is készséggel járul. Így az ige testté fog válni, a vízvezeték meglesz és prosperálni is fog.

Tisztelt közgyűlés! Elegendő mennyiségű víz nélkül utcáinkat, tereinket öntözni nem lehet, hogy minő befolyással van a lélektől és látó szerveinkre az állandó por, azt fejtegetni most nem szándékozom, ha annak szüksége fog fennforogni, reményem, hogy fel fognak azírni szólamai nálamnál illetékesebb, az enyémnél avatottabb ajkak; csak a köztisztaság tekintetében akarok azon tarthatlan állapotokra mutatni, mely porfelleg, szeméthalmokban utcáinkat és tereinket állandóan jellemzik.

Könnyű a gazdagnak, ő ezen mizériáknak hátat fordíthat. A nyári nap heve, melege elől elmenekül, felkeresi a magyar tengert, a hullámozó Balatont, a Kárpátok bérceit, völgyeit, az isteni illatu fenyvesligetek árnyait, vagy — mert ki nek pénz van, annak mindegy — ha szűk neki a magyarok szép hazája, elszáll külföldre; de mit tesz a nem gazdag? mit tegyen a szegény ember, a napi keresetére utalt iparos? a napi forgalmára utalt kereskedő? Mit tegyen a szűk,

— Mondja meg a völgényének Róza kisasszony, hogy menjen fel Hontu igazgató urhoz az Első Hazai Gépgyárba, majd adok egy névjegyet és szóval is ajánlani fogom, ott több fizetést fog kapni.

Róza túlboldog lett, ha merete volna, megcsókolta volna a nagyságos kisasszony apró lábait. Nem is tudott eleget hálálkodni, örömeiben nem talált elég alázatos szavakat.

Tessza egy nagy pénzdarabot adott a kedves kis varróleányának, aki sugárzó arccal hagyta el a házat.

Gyors léptekkel, szinte szédülve futott haza, messze a gazdag emberektől, Tavaszmező-utcai szegényes hajlékukba, ahol a hit és a szeretet lakozik.

Othon tele szájjal mesélte el, hogy milyen szerencséje volt ma. Karcsi, aki épen ott volt, felkiáltott örömeiben, hisz arra vágyott ő mindég, hogy egy nagy gyárba kerüljön, ahol biztos a keresete, és ha sikerül, egy még új év előtt megtarthatják az esküvőjüket.

Csak Tessza volt boldogtalan. Nyolc óra is elmúlt, de Zsoltot a kártyasztal tartotta fogva a kaszinóban. Leült a zongorához és szomorúan tette kezét a billentyűkre. A legfájdalmasabb áriát játszotta. Még sohasem érezte jómoduságának, rangjának ennyire fájdalmas voltát, mint ma.

Barna Erna.

bűzhödt levegőjű szobában munkaszalához lánccolt hivatalnok és tisztviselő? mit a szerényebb körülmények között élő tudományos osztály? vagy a felhőzöttaknál még szánuadobb társadalmi réteg, mit a nyomoru existencia?

Izzad. És ha elhagyja szűk celláját, ha elhagyja munkaszalát, hivatala helyiségét és kilép az utcára, ismét izzad és eltikkadt tüdejébe szívja a gümökör biztos megteremtőjét, a sportoha gazdálkodás által mesterségesen kultivált mérget, a mi az áldástalan száraz port: anélkül, hogy izzadt testét lehűthetné, anélkül, hogy vágyainak netovábbja, az egészséges és tisztavízű fürdővel ellankadt izmait lemoshatná, anélkül, hogy az áldásos zuhany enyhét, hűsét élvezhetné.

De őh szatyra! az elemi csapások elvették a szegény ember egy pohár borát és most nincs módunkban, hogy két keze munkája és arcának verejtékével szerzett száraz darab kenyérhez egy pohár egészséges, üde vizet nyújthatnánk.

Csatornáinkról nem szölk, beszélnek azok maguk és lehelnek is; boldog azon halandó, kinek nincs szaglási érzéke, legalább nem érzi csatornáink bűzhödt voltát és döglétes lehetét; de annyit mégis felmentek, hogy csatornáink sok pénzbe, közel 40 ezer forintba kerültek.

És ha megszólal a vész harangja, ha jelzi az éjnek rémes óraiban, hogy mint dul az adáz elem, mint nyaldossa és emészti lángnyelvvel az emberlakta ház tetejét és egyéb vagyont; mennyi vigaszt nyújtana a kétségbeesés eme rettenetes óraiban a megrémült szomszédoknak és az egész város közönségének azon tudat, hogy van a vész helyén, annak közelében az ollásra elégséges víz. A vízvezeték által mennyi vagyont lenne biztosítva, — mennyi vagyont és életet lehetne megmenteni!?

Eddig a víz hiányára mutattam, engedjék meg uraim, hogy most feltehessem magammak a kérdést, vajjon az a vízmennyiség, melyet köz és magán kutaink szolgáltatnak a közegészség kívánalmainak, ugy az egészséges jó víz feltételeinek valóban megfelelnek-e? Határozottan kell a szomorú igazságot kimondatom, hogy — nem.

En összesen 47 köz és magán kut vizét vizsgáltam meg és csak 3 kut vizét találtam minden tekintetben kitogástalannak, a többi — tehát 47 kut közül 44 kut vize organikus, azaz állati vagy növényi korhadék részeket tartalmaz, de igen magas % a kutaknak vizeiben tartalmaz klórt és amoniumot is; tehát a legundorítóbb anyagnak, az emészti és ürgödör anyagának beszívárgott részeit.

A közgyűlés hozzájárult az előterjesztéshez kiküldött egy 25 tagu bizottságot az ügy előkészítésére.

Egy hónappal később, a májusi közgyűlésen már beszámoltak a bizottság működéséről. S Dieballa György, hogy az ügy sikerét biztosítsa, a sajátjából 1000 forintot ajánlott fel az előmunkálatok költségeinek fedezésére. Akkori beszédéből közöljük a következőket:

Remélem azt, hogy a t. közgyűlés a múlt havi közgyűlésen hozott határozatahoz következőket bízva a 25-ös bizottságba, a felkért és bizalmával megtisztelt elnökségben az ötezer forint előleget a vizkutatása és az előmunkálatok megtételére nézve utalványozni fogja, mégis ha a vízmű létre nem jönne, a mely esetben — a mit nem remélek — a város által a vízmű létesítése reményében felajánlott összeg elveszne: annak részbeni pótlására részemről egy ezer frtot letétbe helyezve ezennel felajánlok. (Zajos eljenzés.) Engedjék meg uraim, hogy ezen elhatározásomat némileg indokoljam. Indokom röviden az, meg vagyok győződve, hogy az általam felajánlott összeg igénybe vétetni nem fog, mivel kitünő jóságú s elegendő mennyiségű vizet találni fogunk s ekkor a vízmű létesülni fog, de ha a vízmű nem létesülne, nem annyira az elveszett ezer forintomat, hanem azt fájjalnám, hogy e város felvirágoztatása és embortársaim javára, csekély erőmhöz képest készítségemmel felajánlott filléreim által az üdvös ügyet a közegészség érdekében előbbre nem vihetem. En munkaszertő és vallásos ember vagyok, megtanultam azt és követem, hogy egy kell imádkozni, mintha a sir szélén állanánk és egy kell dolgozni, mintha örökké élünk.

Kérem önöket uraim imádkozunk együtt üdvünk és jólétünkért, dolgozzunk együtt a város felvirágoztatása és gyermekeink jövőjeért. Kérem a kért 5000 frt előleget megszavazni. (Hosszantartó helyeslés.)

Ma már — hála Istennek! — a munka sikeréről beszélhetünk.

Mint érdekes momentumot még csak annyit akarunk megjegyezni, hogy Dieballa György már akkor erőlyesen hangoztatta, hogy a vízvezeték létesítését a város a saját költségén eszközöltesse s a származó hasznot ne juttassa idegen vállalkozó kezébe.

Ha a város már akkor létesítette volna a vízvezetékét, legalább 300 ezer koronával kevesebbe került volna neki, mint ma, a megdrágult pénzügyi és munkaviszonyok idején.

A vízvezeték terveit, illetőleg a közgyűlési határozatot most a belügyminiszteriumhoz kerül. Hogy a jóváhagyás hovahamar visszaérkezik, egyáltalán nem szenved kétséget, hiszen a tervek magá a ministerium készítette saját szakközvegi által. A pénzügyi rész pedig ugyis a mi vállalkat nyomja. Az elé a miniszter nem fog akadályokat gördíteni.

A miniszter jóváhagyó határozata annak idején a közgyűlés elé kerül, a mely aztán megbizva a tanácsot a pályázat kiírásával.

A vízvezeték fővonalát az Aszalvölgyből (az országuttól egy kilométernyire északra) kezdődik. Ott lesz a telep. A főcsövek a Zámoly-utcai iskola mellett jönnek a városba s a Zámoly-utcán, a Vászárter keleti oldalán szállítják a szükséges vízmennyiséget a város szívébe, illetőleg onnan a város minden utcájába.

UJDONSÁGOK.

— Délutáni közgyűlések. Rauscher Béla városi biz. tag nagyfontosságú indítványt terjeszt a hétfői közgyűlés elé. Azt kéri a törvényhatósági bizottságtól, hogy a közgyűlések ezután ne délelőtt, hanem mindig délután legyenek. Indítványának főindoka abban rejlik, hogy a bizottsági tagoknak nagy része, különösen az intelligens elem nagyon sokszor egyáltalán nem, vagy csak nehezezőre eső áldozatok árán juthat a közgyűlésre. Ügyvédek, orvosok, tanárok, kereskedők a délelőtt folyamán hivatalaikban, a bíróságnál stb. vannak elfoglalva. A legtöbb ügyet akkor bonyolítják le, míg a délután folyamán mindenki szabadabban rendelkezik az idejével. A legutóbbi közgyűlés illetőleg, a bizottsági tagok nagy száma világosan megmutatta, hogy délután mindenki szívesebben megy a közgyűlésre. A délutáni ülések alkalmával a bizottsági tagok nem sietnének annyira hazafelé. Sokan vannak a városatyák közül olyanok, a kik a házrend, illetve az otthon uralkodó felsőbb hatalmak miatt a déli harangszóra kénytelenek a fehér asztalhoz sietni. A közügyek azonban nem feltétlenül olyan természetűek, hogy a déli harangszó az életükre, vagy a halálukra befolyással lehetne. Ha az ülések délután kezdődnének, a biz. tagok 3 óratól akár 8-ig is vitakozhatnának a közügyek felett. Legfeljebb a szórakozásra szánt időt fogják megrövidíteni.

A délutáni ülésezés ellen eddig egyetlen kifogást hallottunk, azt, hogy a bizottsági tagok egy része esetleg ebéd utáni virágos hangulatban vonul be a közgyűlés

termébe. Nem szólva arról, hogy az ilyesmi ha már megtörtént, inkább csak az esti órákban történék meg, mi méltatlanságnak tartanak egy komoly testületről az ilyesmit feltenni.

A délutáni közgyűlések a legtöbb törvényhatósági joggal felruházott városban már megvannak s mi ismervé azt az általános elégedetlenséget, a mely a bizottsági tagokban a délelőtti ülésezések miatt van, meg vagyunk győződve, hogy Rauscher Béla v. biz. tag indítványát, a közgyűlés nagy többsége örömmel fogja fogadni.

— **Hymen.** Korniss-Zoltán vármegyei aljegyző november 12-én tartja esküdjét Udvardy Szalome kisasszonnyal, özv. Udvardy Jánosné bájós leányával.

— **Tanitók közgyűlése.** A Fejérmegyei Tanítótestület folyó hó 25-én d. u. 3 órakor gyűlt egybe a vármegyház nagytermében XXXIII. évi rendes közgyűlésének megtartására.

A közgyűlésen Szirbék József, a tanítótestület elnöke, töltötte be az elnöki tisztet. Rövid megnyitó beszédében üdvözölte az új törvényt, mely a tanítóság fölemelését, anyagi gondjainak könnyítését célozza. Az új törvény nem töltötte ugyan be a méltányos kívánalmakat, a tanítótestület mégis megnyugvással tekint reá, mert benne az erős és egyenes nemzeti szempontokat kidomborítja látja.

Az elnök megnyitójában a hála és tisztelet hangján emlékezett meg a nyugalomba vonult tanfelügyelőről, gr. Festetich Bennőről, indítványozta, hogy őt a mai közgyűlés további szeretetéről és ragaszkodásáról levélben értesítse. Majd az új tanfelügyelőt, Schaller Flórist üdvözölte s őt mint a tanítóság igaz barátját és jóakaróját a kartársak szeretetéről és ragaszkodásáról biztosítja. A jövő évi közgyűlést október első felére tűzték ki.

Sólyom Lajos pénztáros jelentése után a bíráló-bizottság referenciája élénk vitára és kritikára adott alkalmat. A pályázat meddő maradt. A délutáni tárgysorozat egyik érdekes programponjtja Telesi Sándornak, az egyesület főjegyzőjének pályadíjat nyert, sok igazságot tartalmazó felolvasása volt: „Az erkölcsi jellem fejlesztése a népiszkolában.”

Este 8 órakor bankett volt a Fekete Sas szállodában, melyen több emelkedett hangú felkösöntő hangzott el. Kocsi Mayer Gyula a tanfelügyelőt üdvözölte. Schaller Flóris tanfelügyelő a tanítói kart, munkatársait köszöntötte fel lelkes szavakban. Langerich Antal a hölgyekre, Magó Károly a hitoktatókra mondott felkösöntőt. A hitoktatók nevében Bilkei Ferenc, a F. N. felelős szerkesztője szólt fel s emelkedett hangú beszédében a tanító és pap egyetértésére s együtt munkálkodására ürtette poharát. Czajlik Gyula gróf Festetich Bennó volt tanfelügyelőt élte.

A közgyűlés második felét Medgyessy József helybeli tanító értekezése nyitotta meg: „A rajzoktatás módszeréről.” Az ügyes, praktikus előadás sok taptost váltott ki a hallgatóságtól.

Kocsi Mayer Gyula (Ráckeresztur) és Magó Károly (Rácalmás) a gazdasági szaktanításról értekezett saját tapasztalatokból leszűrűt igazságokkal világítván meg a kérdést. Az előadókat lelkesen megénezték.

Az előadások után az indítványok következtek. Schaller Flóris tanfelügyelő, Balog Sándor pázmándi kántortanító és Pál Dávid gazd. szaktanító szóltak a gazdasági oktatás kérdéséhez.

Az indítványok javaslata hozták, hogy a gazdasági szakoktatás az V. és VI. osztályban történjen s a járásokban ne csak egy gazdasági iskola legyen, hanem minden nagyobb községben kell állítani gazdasági iskolát s hogy az iskolák mellett kertek berendezése szükséges, hol az oktatás szemléltetőleg, sikeresen történhessenék.

Az indítványokat egyhangulag elfogadták. Ezután a gyűlés véget ért.

— **A DV. dalárda** november 3-án műkedvelői színelőadást rendez a város színházban. A *Falurossza* kerül színpadra. A darabot Békefi István rendezi, így a siker már eleve biztosítva van.

— **A csetneki csipke tanfolyam** ügyében a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozom, hogy csipke készítő tanfolyamra az előjegyzés f. hó 23-án lezárott. Egyben kérem a fizetés mellett jelentkezett hölgyeket, hogy a tanfolyam 5 korona díját Knapovitzky Béla Nádortcai üzletében nyugta ellenében október hó 4-ig lefizetni sziveskedjenek. Továbbá tudom, hogy a tanfolyamra szükséges kellekék ugyanott az üzletben szerezhetők be. A tanfolyam a legnagyobb valószínűség szerint október hó 7-én veszi kezdetét, melyről még mindig egyes jelentkezett külön levelező lapon, a tanfolyam helyének és idejének közlésével lesz értesítve. Tisztelettel Reé Istvánné.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó ismerősök, kik felejthetetlen jó nóm, illetőleg szeretett édes anyám elhunytá alkalmából súlyos fájdalomokat meleg részvéttekkel és koszorú küldésével enyhíteni, úgy fogataitka a temetésre küldeni szivesek voltak, fogadják mindnyájan ezuton benső köszönetünket. Székesfőváráról, 1907. szeptember 24. *Kárnik Vilmos* és fia.

— **Jegyzők közgyűlése.** A Fejérmegyei Jegyzőegyesület tagjai ma d. e. 10 órakor jöttek össze közgyűlésre a megyeház kistermében Szabó Sándor csákvári jegyző elnöklété alatt.

Ferenczy Gyula, az egyesület főjegyzője bejelentette, hogy az egyesület 6 taggal szaporodott.

Egyik pártfogója s támogató oszlopa az egyesületnek, Szűts Artur vármegyei főjegyző, kiöltt az élők sorából. Erdemeti jegyzőkönnyvilég örököltették meg.

„Az illetőség kérdése” c. pályamunkára érdemleges dolgozat nem érkezett. A díjat nem adják ki.

Két átirathoz, melyek egyike az orsz. közp. jegyzőegyesület gyűlésének Budapesten való megtartását, másik a jegyzőknek köztisztviselőkké való nyilvánítását hozta javaslatba, hozzájárult a közgyűlés.

Jandrók Viktor falubattyáni jegyző indítványára határozatba ment, hogy a jegyzők fizetés rendezését szorgalmazni fogják. A segédjegyzők fizetésminimumát 1400, a jegyzőkéit 2400 koronában fogják javálni. Az 5-öd éves korpotléknak, ugyszintén a 35 évi szolgálatnak promóciójára szintén kedvező fogadtatásra talált.

Végül tisztújítás következett. A régi tisztikart egyhangulag megválasztották. Kovács Károly II. jegyző lett. A választmányba beválasztották Varjas Elemér, Szabó Ernő, Sipos Andor, Göncz István és Degenhardt Miklóst.

Gyűlés után banketre jöttek össze a Lac-kovits vendéglőben.

— **Halálozás.** Egy kedves, törekvő fiatal embert döntött a sírba a halál. Kisteleki Antal III. éves kereskedelmi akadémiái hallgató ma hajnalban, 19 éves korában meghalt. Jó lelkű, buzgó kongreganista volt. Jó harcot harcolt, pedig még meg sem ismerte az életküzdelmeket.

— **Bíráink mozgalma.** Mig a tisztviselőt nagygyűlése Szegeden sok üdvös dolog felett tanácskozik, vetűk kézhébe a helybeli bírák mindentekintetben méltánylást érdemlő mozgalmanak híret.

A székesfehérvári kir. törvényszék és kir. járásbíróóság bírái és jegyzői, valamint a székesfehérvári kir. ügyészség ügyészei Székesfehérvárról a kir. törvényszék polgári tanácstermében 1907. szeptember 18. napján Daróczy István törv. elnök elnöklétével értekezletet tartottak.

Balogh Ferenc kir. ítélőtáblai bíró, Ujházy Sándor kir. főügyési helyettes, dr. Hajicsek Gyula kir. alügyész és Sipos Sándor kir. törvényszéki bíró indítványára és felszólalása után egyhangulag kimondották, hogy az értekezlet a bírói kar helyzetének javítását célzó mozgalomhoz csatlakozik, az országos bírói nagygyűlésnek Szegeden leendő megtartását szükségesnek tartja.

Az értekezlet meg van ugyan győződve arról, hogy a jelenlegi igazságügyi kormány a bírói függetlenségnek, mint az alkotmány egyik legfőbb biztosítékának, teljes megvalósítására tö-

rekszik és hogy a bírói kar helyzetének javítását is szívén viseli, mégis szükségesnek látja, hogy

1. a bírói függetlenség erkölcsi biztosítékaként törvénybe iktatását a bírák és ügyészek szolgálati pragmatikájának s ennek keretében különösen előléptetéseknél oly irányban való szabályozását, hogy az előléptetések bizonyos fokig automatikusan történjenek.

2. a bírói függetlenség anyagi biztosítékát, pedig abban látja, hogy a bírói és ügyészek fizetések az 1869. évi IV. t. cz-ben foglalt elveknek megfelelően elkülönítve, külön statusba való vétel mellett, a bírói és ügyészi állás méltóságához és fontosságához méltóan és megfelelően véglegesen rendeztessenek;

3. ezzel kapcsolatban annak kimondása mellett, hogy a lakbér fizetés jellegével birjon és a nyugdíj megállapításánál annak összege is alapul véssék, kívánja, hogy a bírói és ügyészi lakberek a katonai lakberek, a katonai lakbérosztályoknak megfelelően rendeztessenek.

4. A bírói és ügyészi hivatásnak a bíró és ügyész egész szellemi erejét igénybe vevő voltára tekintettel, kívánatosnak tartja az értekezlet, hogy a teljes nyugdíj alapjául szolgáló 40 évi szolgálati idő 30 évre szállítsassék le;

5. Az özvegyi ellátás a férj nyugdíjának 50%-ában, a neveltetési járuléki is az eddigéni magasabb százalékban állapítsassék meg és pedig tekintet nélkül arra, hogy hány gyermeke maradt hátra.

6. A teljes vasárnapi munkaszünet a bíróságokra és ügyészségekre is a lehetőségig kiterjesztessék.

7. Négy évi bírói vagy ügyészi működés minden vizsga letétele nélkül az ügyvédi pályára való átlépésre jogosítson.

Ezen határozatot az értekezlet a szegei előkészítő bizottsággal, a nagyváradi végrehajtó bizottsággal, Magyarország összes törvényszékével, a székesfehérvári kir. törvényszék területén levő járásbíróósággal s az országos és helyi sajtóval közli.

— **Öngyilkos regruta.** Az elkereszténytelenedett kor ostoba felfogása szerint a kétségbeesésnek nincs más menedéke, csak a halál. Ez a felfogás Cicero korából maradt s újból mindgyakrabban grasszál. Fehérváron tegnap délután öngyilkossá lett egy fiatal ember, kinek kora után kötelessége lett volna reménységgel és kedvvel nézni az élet elébe. Hite megtörtött s életét kioltotta a gyilkos golyó. Tegnap délután 1 és 2 óra között egy durranás hangzott el a katonai lövőtéren. A közelben levő katonák odasiettek. Egy 21 éves embert láttak vérben fetrengni. Szíven lötte magát s azonnal meghalt. Az értesítésre a helyszínen megjelent Reé főkapitány, Árokay dr. orvos és Kovács Alajos rendőrbiztos.

A kihallgatás során Hornyánszky György őrsvezető előadta, hogy az öngyilkos fiatalember már napok óta kerülgette a lövőtér. Ejje! állást is kért, de elutasították. Ma, míg távol volt, belopódzott az őrszobába s onnét fegyvert vett magához. Életét aztán egy dörrenés fejezte be. A főkapitány megmotozta. Katonai behívót találtak nála, miből azt következtetik, hogy a katonaság elől ment a halálba. Beck Ferencnek hívják s Vérteskozma-ra való. Ó mar a hullaházban van, szüleit pedig értesítették a történetekről. Gyáva ember volt, nem katonának való!

— **Virtus.** Az urnidai legényekről szól a nóta. Sudár Pál és János György földmives legények és Hujber Ferenc honvédkatona nagy ribilliót csaptak a 22-iki bucsuban. A legények a Jankovics-féle korcsmában hancuroztak vezettül s Fornaí Kovács János megszurkálták. A honvéd pláne kardot rántott s azzal látott a munkának, minek következményeként Kovács János legalább husz napig ki nem mozdul az ágyból. A legények az ügyészség elé kerülnek.

— **Tűzek.** A szomszédos Urhida község lakosait tegnapelőtt az a rémhír verte fel, hogy Mihályi József tekintélyes gazda háza, szérűje lángokban áll. A szétszórt házakból álló község összeszaladt s lázas munkának látott, azonban mentő munkájuk nem szabhatott gátot a hirtelen tovaaharapódzó tűzvesznek. A szérűben álló kazalok s a ház porogt. A lángok martaléka lett azonfelül a padlásokon összehalmozott gábo na

